

izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20— Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 10/1.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 5. aprila.

Jutri se vršijo v Italiji volitve. Čez par tednov sledijo državnozbornske volitve v Nemčiji in malo pozneje stoptje na voliče še volitve v Franciji. V treh prvih državah sodobne Evrope se tedaj odloča parlamentarnopolitična usoda za bližnjo bodočnost.

Volitve v Italiji so za nas najinteresnejše. Pokazalo se bo, kako globoko so pognale korenine fašizma, ali kakor bi se to povedalo točneje: kako učinkovita je ofenzivna sila armade fašističnega režima. Usoda naših sorojakov v Juljski Krajini je v veliki meri odvisna od izida volitev; zmaga, vsaj relativna, bo povzdignila njih in našo samozavest ter ustvarila našemu življenju v Italiji trdnjšo politično in kulturno situacijo. Morda bodo potem rimski gospodari le spoznali, da naš narod v Juljski pokrajini neče ničesar, nego čuvati svojo narodno individualnost, to pa za vsako ceno. Ugoden izid volitev more tako postati izhodišče novega zdravljivega razmerja med državo italijanskega naroda in njeno jugoslovensko manjšino, kar bi bilo velike važnosti tudi za dobro odnošaje med Italijo in Jugoslavijo.

Ako pa zmaga fašizem, bomo ob veličini njegovega uspeha sodili od pomena silo našega ljudstva, pa tudi pezo nedovoljenega pritiska. Dejstvo, da je gospod Mussolini na tako originalen način odklonil kontrolo angleške socialistične vlade nad dogodki, ki se bodo jutri odigravali na italijanskih voličih, potem pač ne bomo mogli smatrati le kot ponosne samozavešči... Agitacija fašizma v Italiji je ogromna in ni dvoma, da bo uspeh med italijanskim narodom popoln. Razpoloženje med masami fašistovski stranki ni nenaklonjeno in organizatorično ter državniško delo fašistovskega voditelja Mussolinija postavlja vse programe nasprotnikov v ozadje. Gospod Mussolini bo torej, kakor vse kaže, jutri zvečer izvršne volje.

Ako premočimo pomen jutrišnjih volitev z evropskega stališča, njih izid se more toliko zanimati. Za politiko Evrope in obravnavanje njenih aktualnih problemov je brez majhnega pomena, kdo zapoveduje v Rimu; vnanja politika Italije ima pač svojo po stvarnih okoliščinah določeno smer, ki od osebnosti in strank vsaj bistveno ne more biti modificirana.

Vse drugačen pomen za splošno evropsko situacijo bodo imele bodoče nemške in francoske volitve. Nemški renaracijski problem tvori še vedno eno glavnih točk, okrog katerih se miče nade evropskih narodov; njega razrešitev zavisi od volje in moči posameznih političnih strank tako na nemški, kakor na francoski strani. Na Nemškem dviga svojo glavo ekstremistični nacionalizem, ki si je napisal na zastavo ne le skrajno nepopustljivost napram Parizu, marveč naravnost revanšistično politiko... Izid deželnih volitev v Turingiji kaže, da prehajajo nemški volitvi na skrajno desno stran; ako se ta pojav potrdi po celotni Nemčiji, tedaj bomo vedeli, da sporov ob Renu še ne bo kmalu konec. Prav tako pa je tudi gotovo, da se ob takem preokretu v Nemčiji tudi francoski volitve ne bo pokazal popustljivost. In politično nebo nad Evropo se še ne bo zjasnilo.

Ogromne poplave v Srbiji in na Madžarskem

Beograd, 5. aprila. p. Današnji listi občujejo brzjavke iz vse Srbije, ki govorijo o velikanskih povodnjih, izvirajočih od talečnega se snega. Vse reke naraščajo. Obstoji bojazen, da se bodo povodnje razširile, in sicer še bolj kakor lani. Ministrstvo notranjih poslov in prometna ostale oblasti so ukrenile vse potrebne, da prispejo prebivalstvu na pomoč.

Budimpešta, 5. aprila. s. Iz vseh delov Madžarske prihajajo strašne vesti o poplavih katastrofalnih. Na tokajskem ozemlju je preteklo noč divjal strašen vihar. Tisa je poplavlila mesto. Več hiš se je urušilo, 82 hiš se je moralo izprazniti. Tudi na drugih krajih tega ozemlja je škoda velikanska. Pri Tiszi-Keszi je Tisa 7 metrov visoka. Tisoče ljudi dela na varstvenih zgradbah proti poplavi.

KATASTROFA V ŠPANJI.

Pariz, 5. aprila. j. Brzjavke iz Madrida poročajo, da je velika vremenska katastrofa zadela Španijo. Središče neugode je bila Granada. Strašni viharji so opustošili več krajev, vse reke so silno narastle. Z aeroplani so opazili mnogo razpok v zemlji. V Granadi obstoji nevarnost, da se bo mnogo hiš urušilo. Več vlakov je bilo ustavljenih vsled razpok in so morali pasažirji nadaljevati svojo pot z avtomobili.

Pred definitivno odločitvijo glede verifikacije

ODLOČILNA SEJA MINISTRskega SVETA BO V PONDELJEK.

Beograd, 5. aprila. p. Danes popoldne sta najprej konferirala Lj. Jovanović in Pašić, nato pa Jovanović in Pribičević. Po tej konferenci je imel Pribičević sestanek s Pašićem. V aneksu stališča Samostojnega demokratskega kluba je minister Pribičević sporočil gosp. Pašiću željo, da se vse stori, da se čim prej izvede verifikacija radicevskih mandatov.

Izdane so odredbe, da se vse pripravi za verifikacijo in je bilo poročilo verifikacijskega odbora že dano v tisk.

V ponedeljek zvečer se vrši seja vlade, na kateri se bo končno odločilo, ali se naj vrši verifikacijska seja Narodne skupščine že pred Veliko nočjo. Seši opozicije so danes sklenili sklicati vse svoje poslance za torek v

Beograd, da bi jih vlada s kakimi ukrepi ne prehitela.

V torek se vrača kralj iz Belja ter bo takoj sprejel ministrskega predsednika Pašića, ki mu predloži definitivne predloge vlade glede nadaljnjih predlogov.

Beograd, 5. aprila. p. Seši opozicijskih skupin so imeli danes popoldne in popoldne konferenco, na kateri je prišlo do precej ostrih pretekaj. Posl. Maček in Predavec se je nista udeležila ker sta odpotovala v Zagreb. Po konferenci sešof opozicijskih grup je dr. Hrasnica posetil Ljubo Jovanovića in ga vprašal, kdaj se bodo seja parlamenta nadaljevala. Jovanović mu je odgovoril, da o tem vlada še ni dala nikakršnega odgovora.

Klerikalci se ponujajo vladi?

PRIČELA SO POGAJANJA MED RADIKALI IN KLERIKALCI.

Beograd, 5. aprila. p. Nocoj so bile v ožjih političnih krogih razširjene vesti, da so med vlado in gotovimi grupami opozicije pričela pogajanja, ki bi omogočila nadaljevanje parlamentarnega dela. Kakor je Vaš dopisnik avtentično izveščen, te vesti niso brez podlage. Klerikalci, uvidevši da kombinacija z Radicem nima nobenega izgleda na uspeh, so najprej preko posrednikov potem pa tudi direktno izrekli svojo pripravljenost, da podprejo vlado ter zapustijo opozicijski blok. Gospod Pašić je ponudbe ni a limine odklonil ter se razgovori med njegovimi zaupniki

in klerikalci nadaljujejo. Na današnjem sestanku med Pašićem, Kojčićem in Srakčićem se je v tem obširno razpravljalo. Kakšno ceno zahtevajo klerikalci, da bi zapustili opozicijski blok, ni znano.

Vsekakor pa je za uje danes situacija povsem druga nego je bila pred imenovanjem nove koalicijske vlade, ki je sestavljena na podlagi točne pogodbe.

Iz radikalnih krogov se sedaj potrjuje, da so klerikalci že dva dni pred demisijsko samoradikalnega kabineta bili v stikih in razgovorih s Pašićem o nadaljnji podpiri.

Nove blaznosti Stj. Radića

RADIĆ ODKLANJA VSAKO MISEL NA LOJALNOST. — NJEGOVI POSLANCI SO ŠLI V BEOGRAD LE DA OČUVAJO EVROPSKI MIR PRED NASILNOSTMI JUGOSLAVIJE!

Dunaj, 5. aprila. j. O politiki HRSS v parlamentu je danes podal St. Radić sledečo izjavo: «Mi ne mislimo na to, dati kako izjavo lojalnosti, že iz enostavnega vzroka ne, ker za sedaj nečemo načeti vprašanja državne oblike. V teku pogajanj, ki smo jih vodili z beograjskimi politiki, se je to od naše strani dovolj poudarjalo. Da smo prepričani republikanci, to vedo sedanjí beograjski vladodržci. Sedaj gre predvsem za pač sedanje vlade, ne le v interesu hrvatskega in slovenskega naroda ter ostalih nacionalitet, temveč naravnost v interesu cele Evrope, da celo v interesu evropskega mira. Dosedaj nismo hoteli iti v beograjski parlament, ker smo vedeli, da bi naš prihod v toliko ojačali stališče Pašića, ker bi se vsi srbski elementi ne glede na njihovo dosedanje opozicijske stališče takoj postavili na stran Pašića. Razkol v demokratski stranki ter priklopitev njenega desnega krila, ki je pod vodstvom Pribičevića, Pašića, kaže, da smo docela pravilno ocenili situacijo. Ako smo kljub temu dejstvu prišli v skupščino, je vzrok v tem, da smo hoteli preprečiti zlo, ki smo ga pričakovali v svo gotovostjo. Mi vemo namreč, da bi se koncem marca ali najkasneje v prvi polovici aprila imel izvršiti napad na Bolgarijo. Naše informacije iz inozemstva so potrdile to imperialistično ten-

dence beograjske vlade. To bi povzročilo novo vojno. Pašićeva vlada je smatrala ta trik ne kot vojno, temveč kot kazensko ekspedicio. Cilj te ekspedice je pa bil osvojitve bolgarskega »ruškega ozemlja« med Caribrodom in Čustendilom. Pašić in njegovi imperialisti pa se ne bi bili zadovoljili s tem uspehom, ker obstoji njihov osvobodilni program še iz dveh drugih faz, in sicer iz okupacije Skadra in Soluna. Te dve ekspedicijske se sicer ne bi bili izvršili letos. Letos so se hoteli zadovoljiti z bolgarsko vojno. Šli smo v skupščino, da se bojujemo proti tej imperialistični politiki, da preprečimo vojno, ki bi bila lahko povzročila evropsko konflagracijo. Njene stroške bi morali prevzeti vsi narodi Jugoslavije, zlasti tedaj, ako bi bila ekspedicio imela uspeh, ki si ga je zaželel Pašić. Ker smo proti vsaki nasilni rešitvi, hočemo tudi v jugoslovanski državi rešiti ustavno vprašanje mirnim potom. Volitve, ki se bodo vršile poleti ali najkasneje jeseni, bodo dale možnost za to. To je naše trdno prepričanje. Iz tega sledi, da bomo mirno čakali na ta trenutek in da ne mislimo na to, dati kako lojalistično izjavo kot protivrednost za revizijo ustave, temmanj ker se ne bomo zadovoljili zgolj z revizijo ustave. Saj nam gre za popolno preuredbo današnje jugoslovanske države.

UVELJAVLJENJE SEKVESTRSKIH KONVENCIJ

Beograd, 5. aprila. r. Danes popoldne so bile izmenjane ratifikacijske listine konvencij med našo državo in Avstrijo, ki se tičejo predvsem ukinjenja sekvestrov avstrijskih državljnov. Ceremonijo sta opravila z naše strani dr. Otakar Rybaž, a z avstrijske odpravnik poslov na našem dvoru Hoffinger.

KAKO RUMUNI EVAKUIRAJO NAŠE KRAJE.

Beograd, 5. aprila. p. Naša vlada je bila obveščena z rumunске meje, da so 4. t. m. naše oblasti prevzele od rumunskih oblasti Dardanj. Rumuni so zapustili te kraje, vendar so pred svojim odhodom opustošili posamezna sela in so tamnoško srbsko čitalnico popolnoma devastirali.

REŠEN KONFLIKT.

Beograd, 5. aprila. p. Minister saobračaja je dovolil, da smejo muslimanski prometni uradniki nositi tudi v službi fes. S tem je rešen konflikt, ki je v Bosni nekaj časa grozil izzvati resne posledice.

PRED RAZPUSTOM FRANCOSKEGA PARLAMENTA.

Pariz, 5. aprila. j. Zbornica bo najbrže v torek razpuščena. Sinoči je parlament sprejel še penzijski zakon.

ANGLEŠKO-RUSKA KONFERENCA.

London, 5. aprila. s. Ruska delegacija za rusko-angleško konferenco dospe semkaj v torek. Konferenca se prične ali v sredo ali v četrtek.

SKUPNI VSTOP NEMCIJE IN RUSIJE V ZVEZO NARODOV.

London, 5. aprila. e. «Daily Herald» doznava, da se je med Rusijo in Nemčijo sklenila pogodba, s katero se Nemčija obvezuje, da ne sprejme povabila za vstop v Zvezo narodov, dokler le-ta ne bo tako organizirana, da bo ruska vlada mogla sprejeti povabilo za vstop vanjo.

TURKESTAN V ZVEZI SOVJETSKIH REPUBLIK.

Pariz, 5. aprila. e. Listi javljajo iz Allahabada: Državi Čhiva in Bukara izstopili v Zvezo ruskih sovjetskih republik in tako priznali nad seboj vrhovno oblast moskovske vlade.

BOMBA V BERLINU.

Berlin, 5. aprila. j. Včeraj je prišlo v Berlinu po nemškonalcionalnem zborovanju do spopadov s komunisti. Od komunistične strani je bila vržena bomba, ki je eksplodirala v sredi dvorane. Osem oseb je bilo težko ranjenih.

Za politiko Samostojnega dem. kluba

ENODUŠNI ZAKLJUČKI ZAGREBSKE OBLASTNE ORGANIZACIJE, ZAUPNICE IZ VSE DRŽAVE.

Beograd, 5. aprila. p. Danes popoldne ob 10, se je vršila seja samostojnega demokratskega kluba, na kateri se je razpravljalo o proglasu, ki ga namerava izdati klub na smisljenike demokratske stranke. Ta proglas bo odgovor na proglas Davidovičeve skupine ter bo preciziral stališče samostojnega demokratskega kluba z ozirom na nastalo politično situacijo. V redakcijski odbor so izvoljeni Pribičević, Vukosavljević, Ivanović in Grisičević. Proglas bo definitivno odobren na ponedeljkovi seji kluba.

Jutri se vrši v Novem Sadu zbor zaupnikov DS iz Bačke in Srema. Zbora se udeležijo dr. Lukinić, minister dr. Popović in prof. Ivanović.

Na to je klub sklenil, da povabi nekatero ugledno demokrate neposlanec v poseben odbor, ki bi skupaj s klubom odločeval o važnih političnih vprašanjih. Iz Beograda so danes vstopili v ta odbor rektor univerze prof. Bogdan Gavrilović, profesorja dr. Aleksander Belić ter dr. Ivanović in znani zdravnik dr. Dragutin Radišić.

Izjave solidarnosti s klubovo politiko iz vse države se množijo. Danes so prišle zaupnice od organizacij iz Kopriva, Subotice, Tačeva, Koniže in Mitrovice, nadalje iz Splita, Šibenika, Knina, Zlarina, Biograda na Moru, Dubrovnika, Kotor, Makarske, Obrova, Metkovića, Supetra ter otokov Visa, Hvara in Raba, dalje iz Maribora, Ljubljane, Sušaka, Subotice, Ercegovega, Mostara in Kočevja. Značilno pa je, da začnajo prihajati izjave solidarnosti tudi iz Sumadije ter je med drugim demokratska organizacija v Šabcu z 12 protitrem glasovom se izrekla za politiko Svet. Pribičevića. Tudi iz Makedonije prihajajo zaupnice.

Zagreb, 5. aprila. r. Nocoj se je v taj-

nistvu Demokratske stranke v Zagrebu vršila konferenca, na kateri je dr. Srdjan Budisavljević poročal o politični situaciji. Po njegovem govoru se je razvila živahna diskusija, po kateri je bila soglasno sprejeta nastopna resolucija:

«Zagrebska organizacija Demokratske stranke je ponovno dvignila svoj glas proti pogrešnemu delu predsednika stranke Ljube Davidovića in hkrati zahtevala sklicanje kompetentnih forum stranke, da se napravi konec anarhiji v stranki in uvede pravilno poslovanje. Vsi napori te organizacije so bili zaman, ker je Davidović krenil vstran od izvrševanja dolžnosti šefa v istini demokratske stranke, prisvajajoč si brezodgovornost ne glede na dolžbe zagrebškega kongresa. Njegovo postopanje dokazuje, da je s svojimi ožimi prijatelji pogazil zaključke zadnjega kongresa stranke in iz osebnih razlogov nastopal proti ljudem, ki jih je v neskladju s statuti stranke hotel vreči iz Demokratskega kluba. Zato namerava Demokratska organizacija v Zagrebu proglasiti Davidovičev proglas kot nepravilen in brezpredmeten. Hkrati vzema ta organizacija na znanje ustanovitev Samostojnega Demokratskega kluba, ki mu, smatrajoč, da edini na nadaljuje dosedanje politiko integralnega narodnega in državnega edinstva v smislu programa Demokratske stranke, poklanja popolno zaupanje in mu poverja posle svojega parlamentarnega predstavnika. Prepričana je, da bo klub nastopil proti separatizmu in hegemoniji gotovih elementov in da bo delal na sočelnju in moderno ureditvi države in niti najmanj ne dvomi v končni uspeh njegovega prizadevanja.» Po sprejetju te resolucije je predlagal predsednik sestanka kanonik dr. Stjepan Korenić, da se Pribičević pošlje brzjavni pozdrav, kateri predlog je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Sanacija Madžarske

Budimpešta, 5. aprila. s. Narodna skupščina je danes pričela razpravo o sanacijskem predlogu. Debatu je otvoril referent Tibor Kallay, ki je izjavil, da ima sedaj Madžarska možnost in voljo izvršiti prostovoljno določeni sanacijski program. Vloga generalnega komisarja bo obstojala v tem, da bo registriral uspeh tega dela. Kar se tiče finančnega pooblastila, ki se ima dati vladi, nikakor ne gre za diktaturo, temveč le za to, da narodna skupščina prostovoljno omeji svoje suverene pravice. Vendar pa bo imela vedno priliko odreči vladi svoje zaupanje.

Ministrski predsednik grof Bethlen je izjavil k sanacijskemu programu, da bo ta povzročil, da se bodo viri, ki so se dosedaj izrabljali za reparacijske svrhe, izrabljali za svrhe države. V notranjosti se more pričakovati socialno pomirjenje in konsolidacija. Vsekakor pa bodo morali vsi družabni razredi doprinesiti velike žrtve. Ministrski predsednik je v svojem nadaljnjem govoru z visokim priznanjem govoril o Zvezi narodov.

MOSKVA IN DUNAJSKI PRELOM.

Moskva, 5. aprila. s. Vest. da se je rusko-rumunska konferenca na Dunaju končala brez uspeha, je tukaj povzročila veliko razburjenost. «Izvestija» primerja vprašanje Besarabije z vprašanjem Alzacija-Lorena ter pravi, da bodo sovjeti za vsako ceno skušali doseči svoj cilj v Besarabiji. Trenutno hočejo čakati, da pride ugodnejši čas za praktično izvedbo načela samoodločbe.

PROTINEMŠKE DEMONSTRACIJE V VARŠAVI.

Varšava, 5. aprila. j. Danes je prišlo tukaj do velikih protinemških demonstracij. Policija je zastražila nemško poslanstvo in nemški urad za izdajanje potnih listov. Vzrok za demonstracije je še nepojasnjeni revolverski atentat proti poljskemu konzulu v Allensteinu.

TVORNICNA SMOĐNIKA ZLETELA V ZRAK.

Barl, 5. aprila. e. Sinoči okoli 21. ure je močan pok pretrsel vse mesto. Zletelo je v zrak veliko pritlično poslopje, v katerem se je nahajala majhna tovarna s smodnika, last neke vdove Mali. Stene sosednjih hiš so se tudi večinoma porušile. V hiši, ki jo je eksplozija popolnoma razrušila, so se tedaj nahajali: lastnica, njena mati, trije lastnični bratje in neki delavec. Lastnica je izdihnila takoj, ko so jo prinesli v bolnišnico, mati je umrla ponoči, en brat je umrl danes zjutraj, drugi pa se nahaja tudi v zadnjih izdihljajih. Ostala dva pa sta tudi nevarno ranjena. Neureča je nastala morda tako, da je iskra padla v zaboj, v katerem so se nahajale že napolnjene bombe.

Popuščanje grških rojalistov

Atene, 5. apr. h. General Metaxas je dospel iz Brindisija na Krk, kjer ga je prebivalstvo, ki je po večini rojalistično, entuziastično sprejelo. V nedeljo odpotuje v Atene. V nagovoru na množico je izjavil Metaxas, da je vprašanje ustave vprašanje drugega reda; v prvi vrsti gre za prospeh naroda in države. Metaxas se je s to izjavo postavil proti intrinzičnemu rojalizmu, ki hočejo napraviti vprašanje kraljevstva za glavno vprašanje. Pozval je prebivalstvo, naj se vsekakor udeleži ljudske glasovne, nja, ker bi neudeležba pomenila antipatriotski zločin. Grki, je dejal Metaxas, se morajo medsebojno razumeti, sicer bodo Grčijo njeni zunanji sovražniki razkosali.

VSLED ŽENE ONEMOGOČEN DIPLOMAT.

Dunaj, 5. aprila. s. Bivši italijanski poslanik Orsini-Baroni, ki je tri leta zastopal italijansko vlado na Dunaju, je bil pred nekaj tedni premeščen v Bruselj. Vendar pa Orsini-Baroni ne more nastopiti svojega novega mesta, ker mu je belgijska vlada odrekla agremment z utemeljitvijo, da je njegova soproga Nemka, rojena Gutmann. Njen brat Herbert Gutmann je ravnatelj «Dresdener Bank» ter se je za vojne bojeval v nemški armadi.

KUGA V INDIJI.

Bombay, 5. aprila. e. V Pendžabu se je pojavila kuga in se vedno bolj razširja. V Lahore, kjer se je pojavila najprej, je po 20 do 30 mrtvih na dan. Ravno tako resen je položaj tudi v Delhiju.

SPORTNA SENZACIJA V ANGLIJI Veslaška tekma Cambridge : Oxford. Četrť milijona gledalcev.

London, 5. aprila. h. Proti vsakemu pričakovanju je veslaško moštvo vseučilišča v Cambridgeu premagalo dane v vsakoletni veslaški tekmi na Thiemsi moštvo oxfordske univerze s 4 in pol dolžine. Pri prvi milji vodi Oxford, vendar pride Cambridge takoj v isto linijo ter kmalu vodi ter vedno bolj prehiteva. Pri drugi milji prehiteva že za dve dolžini. Oxford skuša popraviti svojo izgubo, vendar pa zmaga Cambridge z zgoraj omenjenim rezultatom.

Današnja tekma je bil 76. boj med obema moštvoma. Dosedaj je Oxford zmagal 40 krat, Cambridge pa 35 krat. Boju je prisostvovalo 250.000 gledalcev. Pri finishu se je eden veslačev Oxforda onesvestil. Proga znaša 6838 m, ki jo je zmagovalno moštvo preveslalo v času 18:41.

Naši kraji in ljudje.

Pozdrav jugoslovenskim pevcem

Včeraj in danes je Ljubljana zbrala v »Zvezi slovenskih pevskih zborov« članjene pevce in pevke, mnogostevne zastopnike hrvatskih in srbskih pevskih društev ter delegate ministristva prosvete v Beogradu. Dolga leta gojena in propagirana ideja, da je ustanoviti Zvezo jugoslovenskih pevskih zborov, dozoreva.

Ljubljana, od nekdaj slavna po vztrajnem in smotrenem gojenju lepega petja, pozdravlja pevce in pevke umetnike. Slovenska pesem je bila stoletja nositeljica in razširjevalka narodne misli, slovenska pesem je bila žit in kopje slovenske zavednosti, ona je nosila v naše ljudstvo reformacijsko kulturo, je odbila naklepe protireformacije, pogazila je nemški vpliv ter pripravila narod na končno svobodo in ujedinjeni Jugoslaviji. Razvoj slovenske pesmi pomenja zvezo naših kultur in narodne emancipacije. Pionirji slovenstva in jugoslovenstva so bili naši pevci od Trubarja do sedaj.

Zato jih pozdravljamo s hvaležnostjo in v ponosom. Na delo se zbirajo, na resno razpravljanje reform, ki so zažele potrebne za naše in v celoti jugoslovensko koncertno življenje, na praktično organiziranje podrobnosti, ki naj dvignejo jugoslovensko petje in pevsko izvajanje čim bližje idealni izvršenosti.

Popoldne se vrši pod vodstvom vzneznega pevovodje Z. Prelovca koncert, na katerem nastopi 6 ljubljanskih in 8 izvenljubljanskih pevskih zborov v bratski tekmi za pevsko palmo. Na slave, ne blaga si ne pridobiva posebnica ali posameznik s svojim mnogoletnim poštrevovalnim sodelovanjem: vsi služijo z nesebičnim navdajanjem ideji, ustvarjati lepoto v harmonijah, dvigati duše iz vsakdanjosti v svetovne večne krasote in utrjevati v srečni zavest, da smo narod, sposobni umetnost gojiti in uživati.

Iz Beograda je prišla misel, da je treba ustanoviti Jugoslovensko pevsko zvezo, kateri naj sledi Vseslovanika. Današnje zborovanje in koncert tvorita nov, morda predzadnji korak tega cilja.

Zeleči idealni discipliniranosti jugoslovenskih pevki in pevcev polni uspeh, jim ključemo prirčno: Dobrodošli!

Nabavljajka zadruga v Celju

Celje, 5. marca. Nabavljajka zadruga javnih nameščenec in vpokojencev v Celju je imela v četrtek, dne 3. t. m. v Narodnem domu svoj letni redni občni zbor, ki ga je vodil predsednik upravnega odbora, ravnatelj Marlinček, ter podal o delovanju zadruge nad enournno izšrpno poročilo. Zadruga se je v težkih gospodarskih prilikah, kakor so zavladale v pretečenem poslovnem letu v našem gospodarskem svetu, okrepila in prestala pod večjim vodstvom srečno težko preizkušnjo. Pomikanje denarja in naraščajoča obrest na mera na posojila bi bila gotovo kvarno vplivala na razvoj zadruge, ako bi ne bil nudil po nizki obrestni meri obratnega kapitala 300.000 Din Glavni savez bi ne bila pomagala celjska Zadruga zveza, pri kateri je zadruga članjena. Še lepši razvoj zadruge ovira zlasti velika mlaičnost članov, ki raje kupujejo drugod, daš imajo pri svojem lastnem podjetju dostikrat boljše blago po nižji ceni. Poslovni lokali so se tekom leta prenovili in poslovanje se je vsled tega izdatno izboljšalo. Marsikateri nedostatek bi se lahko takoj odpravili, ako bi se razni kritiki vedno obračali na pravi način — na upravni odbor zadruge. Včlanjenih je bilo koncem leta 1923 pri za-

drugi 709 članov z deleži 34.688 Din. Blaga se je prodala za približno poldrugi milijon Din, imetje znaša ob zaključku 566.884 Din. Od čistega dobička okroglo 3000 Din se pripisje 2000 Din k rezervnemu skladu, ostalo pa se porabi kot temeljni znesek za pokojninski sklad. Podalo se je obširno poročilo revizorja Glavnega Saveza, tudi so se izvršile nekatere bistvene točke pravil. Do odobritve teh se je zopet izvolil stari nadzorstveni odbor, upravni pa izpopelnil z vstopom prof. Mastnaka in nadgometra Bojca. Občnega zbora se je udeležilo zadovoljivo število zadrugnikov.

Jerančič izročen sodišču

Včeraj je bil Jerančič izročen sodišču. Vsi poskusi policijskega izslednika, privedi osumljenca do priznanja, so ostali brezuspešni. Jerančič je človek močne volje. Ko je bil pred leti osumljen radi vloma, je vztrajno zanimal vsako krivdo in se je še le udal pod visom izpovedi njegovega sokrivca. Značilno je, da prespava noči vrlo mirno in dobro, kakor da bi ničesar ne težilo njegove vesti. In vendar se vsi, četudi še tako nevesče zbrani dokazi obračajo proti njemu in pozitivno razbremenilnega se ni pokazalo ničesar.

Včeraj je policija izvedela za novo pričo, trgovskega praktikanta Karla Č., ki je kot bližji sosed mnogo občeval z Jerančičem. Č. je v ponedeljek zjutraj govoril z Jerančičem, ki mu je baje dejal: »Nocoj mora biti Petkovskova moja, ali jo pa ustrelim...« Pri zaslišanju Č. teh besed ni vzdržal v polnem obsegu. Povedal pa je, da sta ta dan z Jerančičem res govorila tudi o Paniki. Jerančič se je hvallil, da jo bo »že dobil«, on da dobro pozna ženske. Če ne gre drugače, je treba z revolverjem. Č. je nato vprašal Jerančiča: »Ali pa imaš revolver?«. Jerančič je smejljivo odgovoril: »Si ga bom že preskrbel, če bo treba!«. Č. je smatral razgovor bolj kot šalo. Ker sta oba posejala isti trgovski tečaj, sta se mnogokrat videla in pogosto govorila. Jerančič mu je tudi pred nekaj tedni povedal, da je pričel znanje s Paniki. Koikor je Č. mogel spoznati, pa Jerančiču ni šlo za globokjša čustva, temveč je smatral svoje znanje za eno onli ljubavnih razmerij, ki se dandanes tako često sklepajo na dal in na tedne... Č. si zato ne more razlagati motiva tako da-

Zorko Prelovec

(Ob 20 letnici njegovega delovanja.)

Danes imajo naši pevci dvojno proslavo: glavno skupščino svoje vrhovne organizacije, Zveze pevskih zborov, in mal jubilej, 20letnico glasbenega delovanja neumornega zvezinoga pevovodje g. Zorko Prelovca.

Prelovec je rodom Idrjičan, kjer je že kot realce ustanovil in vodil leta 1904 dijaški pevski zbor in kmalu nato orkester »Struna«. Par let je vodil tudi zbor Delavskega bralnega društva v Idrji. Po preselitvi v Ljubljano je bil seveda tukaj zopet med pevci. Skozi tri leta je vodil zbor »Merkurja«, od leta 1910 pa se z vso ljubeznijo udeležuje pri »Ljubljanskem Zvonu«, katerega je dvignil na prav lepo umetniško višino. Priredil je z njim nad 30 koncertov v Ljubljani in zunaj. Od leta 1921 je prvi pevovodja in seveda tudi prvi delavec pri Zvezi slov. pevskih zborov, katere pomen nam bodo najlepše pokazale današnje prireditve v Ljubljani. Samoumevno, dela Prelovca prav pridno tudi pri naši Glasbeni Matici.

Pri vsem svojem delu pa najde še vedno dovolj časa tudi za komponiranje. Mnoge njegove skladbe (Rdeče rože, Škrjančki, Doberdob itd.) so postale že vsenarodna last. Upamo in želimo, da nam jih da še več.

lekosežne odločitve, ki je vedla do umora.

Izpoved priče Č. pridobiva na tehtnosti in pomembnosti v zvezi z izpovedjo železničarja Dečmana, ki je slišal Petkovskovo, kako je spremljajočemu jo Jerančiču ponovno odgovarjala: »Pa ravno danes!«

Sinoči je bil ponovno zaslišan tudi še delavec Franc Prosen, ki stanuje v baraki tik ob jami, v kateri je bil izvršen zločin. Ta priča pripoveduje, kakor že prej, da je usodno noč okrog dvanaiste ure, ko je stopil iz barake čul iz bližine kakih 50 korakov ženski smeh in živahno prigovarjajoči moški glas. Vrnil se je v barako in kmalu na to je zunaj počil strel, za katerega se pa ni mnogo zmednil. Še le drugo jutro je zvedel kaj se je zgodilo in videl žrtev.

Zaslišana je bila včeraj tudi neka gosposdica, o prejšnjem ljubimcu pokojne Panči, katerega je skušal Jerančič sumničati, da je morda on morilec. Je to neki G. Izkazalo se je, da je vsak sum proti G. brez podlage. Govorice, ki so se popoldne širile po mestu, da je aretirani bivši ljubimec pokojne Panči so brez podlage.

Z izročitvijo Jerančiča sodišču je preiskava dana v roke sodnije. Jerančič pride pred prihodnjo poroto.

Zločini razbojniške tolpe

Državno pravdnštvo v Osijeku je sestavilo obtožnico proti Jovi Carugi in trinajstim njegovim tovarišem. Obtožnica obsega 72 velikih s strojem pisanih strani. Od 14 obtožencev je 6 seljakov, 1 mesar in 7 delavcev. Devet obtožencev je oženjenih. Sam Jovo Caruga je obtožen v 2 slučajih radi zavratnega roparskega umora, v 4 slučajih radi roparskega umora, v 4 slučajih radi navadnega umora, v 15 slučajih radi rop, v 1 slučaju radi izsiljevanja, posilstva, goljufije in razžalitve uradnih oseb. Za 7 obtožencev predlaga državno pravdnštvo smrtno kazen, za pet obtožencev težko ječo od 10 do 20 let in za ostalo dvojico težko ječo od 1 do 5 let. Razbojniška tolpa Caruge je umorila 10 in oropala 29 oseb. Vabila pričam za glavno razpravo, ki se prične kmalu po Veliki noči, bodo v kratkem razposlana. Senatu, ki bo vodil razpravo proti Carugini tolpi, bo predsedoval predsednik osiješkega sodnega stola g. Marković.

Zorko Prelovec kot dirigent. (Karijatura Frana Podrekarja.)

Ob dvajsetletnici želimo sebi in njemu, da nam ostane še dolgo čil in agilen, kakršen je danes, v prospev naše divne pesmi.

Dopisi

SKOFJA LOKA. Dramatični odsek tukajšnjega Sokola uprizori na svojem odru danes v nedeljo ob 20. uri krasno štiridejansko »Čarovnica ob jezeru«. Režija in vloge so v najboljših rokah. Igra je izborna naštudirana ter obeta nuditi lep večer. Cene običajne.

KOČEVJE. Kočevski listič, ki izhaja takorekoč ob izključenju javnosti, s svojimi kronjuristi in zdravniki postaja zadnji čas zopet nekam agresiven, bodisi tudi le da maskira svoj umik. Sicer skuša zaman oprati se pangermanskega pečata, ki postaja neľub (menda tudi tiskarju), obenem pa kliče v isti sapi vse kočevsko nemštvo na okup. Gg. mladi Nemci nas morajo imeti za jako nalivne, če mislijo, da smo popolnoma pozabili dogodek pred 3 leti, ko so se resno sanjarili vnovič o črnordežežoliti »republikli« s pomočjo komunističnega puča. Pa pustimo to in vprašajmo glede na zadnje volitve v premoženjsko upravo: mar ni bila izdana parola — gegen die »Kraimer«? li ni ugleden duhov, dostojanstvenik izjavil, da ne voli Slovenca? in če pravite, da je šlo le za gospodarske interese, čemu ste postavili izključno nacionalno listo in eliminirali nas, pozabivši na svojo besedo, namesto da bi glasovali za skupno listo? Vse to se hoče zdaj junaško utajiti. Čeprav tičite, da imajo Slovenci le eno petino glasov, Vam je vendar dobro znano, da naša koalirana interesna skupina reprezentira 90 odst. celokupne davčne moči z dokladami vred. Le dajmo resnici in pravici ter morali čast! Zato pa hočemo in bomo tudi imeli kontrolo v premož. upravi, četudi proti Vam, ki Vam je ušlo, da boste sedaj Vi komandirali... Tisto pa, kar besedičite o blagopokojnemu g. Al. Lohu, je za vsakega poznavalca razmer abotno. Saj ste na nje govo, oz. danes Jos. Röhlovo grupo izliči cele golide črnila (rojaki Genossen-schafter žalostnega spomina!) — seveda brez škode za prizadete. In nedavno se ste so zaklinjali, da so in neukujejo »starini« kakor dinamit na Vas. Torej gg., le privadite se: nekoliko več resničnosti, pred vsem pa skromnosti in manj terorja, pa bo za vse dobro!

Na mesečne obroke

brez povziranja cen dajo 655/a
moško, žensko in otroško konfekcijo
O. BERNATOVIĆ
Ljubljana, Maslini trg 5.

SLOVENSKE BISTRICE. V četrtek 3. aprila se je vsled naročila velikega župana mariborske oblasti vršilo v tukajšnji mestni občini glasovanje občanarjev v smislu § 75 obč. r. o sklepu občinskega odbora, da se otvori v mestu na občinske stroške meščanska šola. Glasovanje je pokazalo, kako se ljudstvo zaveda pomembnosti te ustanove. Čeprav bodo z vzdrževanjem šole združena za občino občutna bremena, ni niti eden glasoval proti, pač pa so vsi izražali iskreno željo, da se naj prvi razred odpre že letošnjo jesen. Upamo, da bodo merodajne oblasti ukrenile vse potrebno, da se ta želja izpolni. Vidi se, da sodanji občinski odbor razumeva potrebe občanarjev in da vestno vrši nalogo, ki so mu jo zapuili. V soboto dne 12. aprila zvečer ob pol 8. uri in v nedeljo dne 13. aprila popoldne ob 3. uri priredi tukajšnja Citalnica gledališko predstavo. Igrala se bo Finžgarjeva »Veriga«. Vloge so v rokah naših starih, znanih igralcev, vsled tega si moremo obetati lep užitek. Vabimo k obilni udeležbi posebno naše knetsko ljudstvo, iz čigar življenja je pisatelj g. župnik Finžgar posnel to igro.

PTUJ. Občni zbor muzejskega društva v Ptuj se vrši dne 9. aprila 1924. ob 17. uri v tuk. realni gimnaziji s sledečim sporedom: 1.) čitanje zapisnika; 2.) poročilo odbora; 3.) volitev častnih članov; 4.) služajnosti.

vrstna šola, v kateri se je oblikoval njegov bas. Betetlov glas da je v vseh legah enakomerno izšolan in močan. Tudi tenorist g. Rijavec je bil kot Viljem Meister izvrsten.

Oton Zupančič dovršil »Veroniko Deseniško«. Splitška »Nova Dobra« poroča, da je v petek zjutraj dospel v Split dramaturg ljubljanskega gledališča, pesnik Oton Zupančič, ki je prebil zadnje mesec

Poslano.

1278a

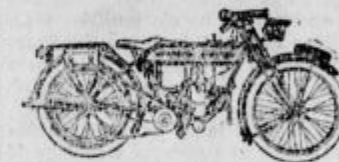
Došlo za 2000 oblek kamgarna in šivijata najboljnih kakovosti prvih angleških, čeških in nemških tvornic. No zamudite ugodne prilike!

Lenasi & Gerkman.

Sodišče

Š Sadno drevje je izkopal na tujem posestvu ter ga presadil na svoje Kalin Jožef iz Malih dol. Na razpravi pa je krivdo zanimal ter trdil, da mu je drevje odkazal na zemljišču neznan mož, kateremu je moral tudi plačati za vsako drevo po 12.50 Din. Ker pa je navedel smešno nizko ceno in je neposredno po dejanju sam tatvino že priznal, ga je obsodilo okrogno sodišče v Celju na en mesec poostrenega zapor.

Š Nesreča z lovsko puško. Pred celjskim okrognim sodiščem se je obravnavala v torek dne 1. aprila tragičen slučaj, ki je vsled nepazljivosti zahteval človeško žrtev. Cerjak Jožef, 67-letni posestnik v Zg. Leskovec, je bil dne 17. junarja na lovu. Pri povratku je sicer na svojem vinogradu odstranil iz dvocevice eno patrono, druge pa vsled zarjavelosti cevi ni mogel in je nameraval to storiti šele doma. Ko se je pa proti večeru vrnil na svoj dom, je našel svojo sobo zaprto, vsled česar je postavil puško v vež v kot, da bi jo spravil po povratku svojega sina. Med tem časom je sel 16-letni pastir Franc Kovačič z dekle Marijo Kočevar na podstrešje po moko. Ko je zapazil deček dvocevico v kotu, jo je vzel v roke in jo pomeril proti Mariji Kočevar, ki ga je že posvarila, češ da ne zna ravnavati s puško. Te besede so zadale dečkovo ponos, da je napel celo petelina in sprožil. Za strelom se je slišal krik in smrtno zadeta v vrat se je zgrudila Kočevar na tla. Umrila je prihodnjega dne v javni bolnici v Krškem. Cerjak, od mraza in tudi nekoliko od žganja utrujen, se je ravnokar spravil že spat, ko se je vsled neprevidnosti zgodila tako velika nesreča. Obsojen je bil na 14 dni, Kovačič pa na 4 tedne poostrenega zapor.

The Vibrationless Twin-Cylinder
Douglas

Zmagovalec največjih svetovnih dirk
v letu 1923

Tourist Trophy (Anglija)
Grand Prix de France

234 HP Model 1924. dvocilindrski motor
kompletan opremljen Din 16.000.—.

Najidealnejši stroj za ture in sport
9 HP, največji komfort, električna naprava,
kompletan opremljen Din 33.000.—.

Glavno zastopstvo:

O. ŽUŽEK, Ljubljana

Sodna ulica št. 11

1618/a Telefon Inter. 461.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Nedelja, 6. ob 15.: »Smešne precljoze«, »Prijudni komisar«. Ljudska predstava. Ob 20.: Kamela skozi uho šivanke. Izv.
Ponedeljek, 7.: Zaprt.
Torek, 8.: »Othello«. E.
Sreda, 9.: »Cezar in Kleopatra«. A.
Četrtek, 10.: Zaprt.
Petek, 11.: »Kamela skozi uho šivanke«. B.
Sobota, 12.: »Ana Karenina«. Izv.
Nedelja, 13.: »Ana Karenina«. Izv.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 6.: »Aida«. Izv.
Ponedeljek, 7.: Zaprt.
Torek, 8.: »Faust«. F.
Sreda, 9.: »Možiček«. C.
Četrtek, 10.: »Modna revija«. Izv.
Petek, 11.: »Traviata«. Gostuje ga. Vesel-Polla iz Zagreba in tenorist Alfonz Weiser iz Prage. D.
Sobota, 12.: »Manon Lescaut«. A.
Nedelja, 13.: »Sevski brivci«. Gostovanje Vesel-Polla iz Zagreba in tenorista Alfonza Weiserja iz Prage. Izv.
Nedelja, 14.: »Modna revija«. Izv.

Celjsko gledališče.

Torek, 8.: »Favn«. Gostuje ljubljanska drama. A.

Mariborsko gledališče.

Nedelja, 6.: »Divji lovec«. C. Premijera.
Ponedeljek, 7.: Zaprt.
Torek, 8.: »Divji lovec«. D.

Ljubljanska opera. Pri torkovi uprizoritvi »Favsta« poje vlogo Margarete gosposdica Zlata Djundjenac, članica zagrebške opere.

Mladino srednjih in meščanskih šol še enkrat opozarjamo na današnje X. mladinsko predavanje, ki se vrši ob 11. dopoldne v prostorih Filharmonije.

»Stabat mater«. Ljubljanska Glasbena Matica ponovi na svojem cerkvenem koncertu, ki se vrši na cvetno nedeljo 13. t. m. točno ob pol 8. zvečer, svetovnoznan Dvofakovo »Stabat mater« za soli, zbor in orkester. Obširno opozarjamo na ta koncert. Vstopnice bodo v predprodaji od torka dalje v Matici knjigarni.

»Divji lovec« v Mariboru. Danes, v nedeljo uprizori mariborsko gledališče Finžgarjev narodni igrokaz. Režija je v rokah g. ravnatelja Bradine, ki skuša dati delu, ki je polno narodne poezije, tudi na-

zunaj čim več čara, ki naj odgovarja narodnim motivom.

Ga. Debička v Mariboru. V petek zvečer je nastopila v »Bohemi«, kjer je pela Mimi v poljskimi. Tudi to pol je žela voharno priznanje.

Celjsko gledališče. Vsled nastalih tehničnih zaprek se uprizori predstava »Favn« za red A. v ponedeljek 7. t. m. ob 9. zvečer, ne pa v torek, kakor je bilo prvotno naznanjeno. Udruženje gledaliških igralcev.

Gostovanja naših oprtnih članov. O gostovanju g. Jul. Betetta na zagrebškem odru smo že poročali. V Stavovskem in Narodnem divadlu v Pragi gostuje te dni gđ Zdenka Žikova. Prge partije »Rusalko«, »Toske« in »Tatjana«. Njen nastop kot »Margareta« je bil zaradi ohripelosti minuli teden odpovedan in je preložen. V Poznanju gostuje že tretjič g. Sowiłski ter je za mesec april in maj t. l. ondi pogodbeno vezan nastopiti šestnajskrat. Poje »Elenzarja« (Zidovka), »Lohengrina«, »Tannhäuserja«, »Radamesa«, »Pedra« (Nižava) i. dr. V kratkem odide na gostovanje na Češko tudi g. Šimenc.

Julij Betetto v zagrebški »Mignon«. G. Julij Betetto je v petek zvečer pel na zagrebškem odru v operi »Mignon« vlogo Lotharia. Ocene o Betetovi kreaciji so izredno laskave. V splošnem hvalijo listi veliko kulturo Betetovega petja ter pripominjajo, da se na večer takoj opazi iz-

vrstna šola, v kateri se je oblikoval njegov bas. Betetlov glas da je v vseh legah enakomerno izšolan in močan. Tudi tenorist g. Rijavec je bil kot Viljem Meister izvrsten.

Oton Zupančič dovršil »Veroniko Deseniško«. Splitška »Nova Dobra« poroča, da je v petek zjutraj dospel v Split dramaturg ljubljanskega gledališča, pesnik Oton Zupančič, ki je prebil zadnje mesec

na otoku Hvaru. Zupančič si je dobro opomogel ter je dovršil tragedijo »Veronika Deseniška«, ki se uprizori na ljubljanskem odru.

Ilustrator Fran Bayros umrl. 3. t. m. je umrl na Dunaju ilustrator Fran Bayros, rodom Zagrebčan, toda španskega pokolenja. Pokojnik je bil znan risar erotičnih motivov in je kot tak opremil več knjig.

EMONA - BAR

Nov program!

Novi plesalci in plesalke proizvajajo od 1. do 15. aprila t. l. moderne plesne in sicer:

1.) Mira Germont: Groteska — 2.) Sanzi Tea: Fantazija — 3.) Carlo & Rositta: Fantastični in Stepp-plesi 4.) Mira Germont: Fantast. valček — 5.) Sanzi Duo: Ekscentrični ples — 6.) Sanzi Bubi: Kozakiški ples 7.) Mira Germont: Orijentalški ples — 8.) Carlo & Rositta: Groteska — 9.) Sanzi Duo: Karakterni plesi 10.) Carlo & Rositta: Monden plesi - Začetek ob 23.30

Kavarna, restavracija, bar EMONA

palača Kreditne banke

JAN FIALA

Iz življenja in sveta

70-letnica prof. Hatschka

Dne 3. t. m. je slavil dunajski vseučiliški profesor, znameniti zoolog, Bertold Hatschek, 70 letnico svojega rojstva. Jubileja se spominjamo ne samo radi tega, ker je slavjenec v resnici svetovna znanstvena veličina, ampak tudi zato, ker je izšla iz njegove šole (II. zoološki inštitut dunajske univerze) cela vrsta jugoslovenskih zoologov in naravoslovcev, ki jih je Hatschek liberalno sprejel v svoj zavod in jim šel jako na roko. Od Slovencev so prišli prvi iz Hatschekove šole od pokojnih: prof. Salovec in Megušar, od živih docent biologije na medicinski fakulteti ljubljanske univerze, prof. Pavle Grošelj, kustos ljubljanskega muzeja dr. Kos in asistent fiziološkega inštituta dr. Seliskar, od Srbov profesor zoologije na ljubljanski univerzi dr. Hagi in Sečurov.

Prof. Hatschek si je pridobil neverjetnih zaslug s svojimi mojstrskimi študijami o razvoju nižjih bitij (življenje o rohofoři) in se je posebno pruslavil s svojimi raziskovanjem najnižjega vretenčarja (Amphioxus ali Branchiostoma, krgoustnica). Izmed njegovih drugih številnih posebno teoretičnih del in del na legradni modernega zoološkega sistema, omenjamo posebno nenavadno originalno — žalibog nedovršeno — učno knjigo zoologije.

Mnogi jugoslovenski zoologi in naravoslovci se spominjajo o priliki Hatschekovega jubileja z globokim spoštovanjem in hvaležnostjo tega velikega kulturnega delavca, ki ga je dala dunajski univerzi hratska češka zemlja. Hatschek je namreč rodem češki Nemec.

čigav je svet?

Svet, zemljevid se je v zadnjem stoletju izpremenil bolj, kakor prej v tisočletjih. Razsulo rimskega svetovnega imperija in preseljevanja narodov se je omejilo vendarle samo na okoličnem Sredozemskega morja, dočim je velika svetovna vojna celo podobno naše zemlje temeljito izpremenila.

Nedavno je izšel znani Hickmannov „Geografsko-statistični atlas“ za leto 1924. V resnici zanimiv je pogled na državno razmerje in razprostranjenost jezikov na zemeljski obli. Kar smo instinktivno pač vsi vedeli, to nam postaja tukaj povsem jasno: v svetovni vojni je zmaga Anglija. Prebivalstvo celega sveta znaša približno 1821 milijonov; od teh je 465 milijonov pod gospodstvom Velike Britanije, 118 milijonov pa v Zedinjenih državah severne Amerike in njenih kolonijah. Več kot tretjina vsega prebivalstva sveta je torej pod državnim gospodstvom teh dveh anglosaških držav. Francija ima okroglo 40 milijonov prebivalcev, dočim jih je v njenih kolonijah 56 milijonov — skupaj torej 96 milijonov. Italija šteje doma in v kolonijah 42 milijonov ljudi, Holandija v Evropi 7 milijonov, v kolonijah pa okroglo 50 milijonov. Unija svetovskih republik obsega 135 milijonov ljudi, kitajska republika pa okroglo 440 milijonov.

Mnogo zanimivejša kakor državna oblika je razprostranjenost jezikov. Državna oblika se lahko izpremeni, skupni jezik pa je močnejša vez kakor državna oblast. Tragična ironija usode je, da se je svetovnega jezika prestopano izpreminjalo, francoski jezik govori danes 50 milijonov ljudi in v tem relativno majhnem številu se izraža stagnacija, oziroma nazadovanje prebivalstva Francije. Španski jezik pa govori 80 milijonov ljudi in to število še vedno narašča, ker govore španski jezik Indijanci in Američani, Mestici in Mulati južno in srednje Amerike. Na tak način narašča portugalska. Četudi ostaja število prebivalstva v materni deželi skoraj neizpremenjeno, pa narašča število Brazilcev od leta do leta, tako da naštevamo statistika že 32 milijonov pripadnikov portugalske narodnosti.

Največji je napredek angleščine. Te-

žavna je točna določitev, kako je umeti jezik. V strnjem jezikovnem ozemlju je to pač enostavno, ker se ve, da govori celokupno prebivalstvo dotičnega kraja ali pokrajine splošno občevalni jezik. Povsem drugače je to v ozemljih z mešanim prebivalstvom. To velja zlasti za Zedinjene države severne Amerike. Sicer je naseljenih v Zedinjenih državah skoro štiri milijone Slovencev, če več pa Nemcev in Ircev, vendar je angleščina povsod skoraj izključni občevalni jezik. Angleški se govori na celnem avstralskem kontinentu, večinoma tudi v Kanadi in poleg holandske tudi v južni Afriki.

Nemčija je po mirovnih pogodbah izgubila velik del svojega ozemlja in šteje danes le še 61.440.000 prebivalcev. Danes imajo Nemci strnjeno jezikovno ozemlje v Nemčiji, v Avstriji in Švici, drugod so le narodna manjšina, dočim se državna uprava poslužuje drugega jezika. V češkoslovaški republiki je okroglo 2.250.000 Nemcev, v Rumuniji 800.000, v Jugoslaviji 500.000, na Madžarskem 480.000, na Danskem 600.000. V Rusiji živi 1.000.000 Nemcev, na Poljskem 2.000.000 in v Italiji 270.000.

Pomembno je naraščanje slovenskih jezikov. Ruski jezik govori 112.000.000 ljudi, poljski 24.000.000, češkoslovaški 11.000.000, hrvatskosrbski 9.400.000, slovenski 1.300.000 in bolgarski 4.200.000. Vsi ti evropski jeziki pa imajo svetovni pomen le tedaj, če se govore tudi izven Evrope in v tem smislu so danes svetovni jeziki le angleški, ruski, španski in portugalski.

Kitajščina s 435 milijoni, japonsčina s 80 milijoni, indijski jeziki s 230 milijoni, arabščina s 48 milijoni, afrikanški jeziki s 62 milijoni, malajščina s 60 milijoni, turkotatarska s 25 milijoni so jeziki, katerih se poslužuje več ljudi, kakor najstarejših kulturnih jezikov Evrope.

Ogromni napredek, s katerim se se še nedavno odlikovali Evropejci, je skoraj izgubil in to, kar imenujemo civilizacija, je danes takorekoč skupna last celega sveta.

Rodbinski nakit napačnega Angleža

Med Dunajem in srbskim mestom Arangjelovec obstoja afera, katere središče tvori neznanec, čegar identitete kljub marljivim poizvedbam še sedaj ni mogoče ugotoviti. Pred kratkim je dunajska policija aretirala mladika, ki je izjavil, da je George Smith, sin bogatega tovarnarja v Manchesteru. Smith je vzbudil pozornost oblasti vsled svojega potratnega življenja. Čez dan je bil večinoma doma, ponoči pa se je zabaval v damskih družbah in potrošil velike vsote denarja. Detektiv, ki je imel nalogo poizvedeti, pri kateri banki driga Anglež svoj denar, je ugotovil, da Smith vsaki peti ali šesti dan prodaja pri nekem zlatarju dragulje. Policija je izvršila nato pri Smithu hišno preiskavo, ki je imela presenetljiv uspeh. Našli so namreč velik zaklad zlata in briljantov.

Po aretaciji je Smith grozil z intervencijo Velike Britanije, češ, da je angleški državljani. Ker pa je govoril slabo nemški in še slabše angleški, je bil končno prisiljen podati sledečo izjavo, da se piše Radomir Porožič, da je bil med vojno v nekem angleškem inštitutu in se posvetil pozneje trgovini. Po vojni se je vrnil s svojim očetom, ki je bil v Švici, v Arangjelovec v Srbijo. Lepega dne pa se je polastil vsega rodbinskega naklita in pobegnil čez mejo. Iz sramu pa oče ni naznanil tatvine. Dunajska policija se je nato obrnila na kompetentno oblast v Beogradu za pojasnilo o podatkih aretirancu. Preiskava pa je dognala, da v Arangjelovec ni nobenega človeka z enakim imenom. Poizvedovanja se sedaj nadaljujejo na Dunaju, v Beogra-

du in Arangjelovec in se domneva, da je dozlevni Porožič dragocen nakit gotovo kje ukradel.

× **Proslava Byronove stoletnice na Grškem.** V drugi polovici tega meseca se bo vršila na Grškem velika proslava 100 letnice smrti angleškega pesnika, romantika lorda Byrona. Jubilejne svečanosti bodo začele že 10. t. m. Pesniku se odkrije najprej spominska plošča v atenskem etnološkem muzeju. Naslednjega dne bo prof. Menardos na vseučilišču predaval o Byronu kot pesniku in človeku. Nato se bodo vršili počastni govori grških književnikov. Nekateri angleški pisatelji bodo odklikovali z častmi atenske univerze. Končno se odkrije Byronov spomenik v Lysleratosu, spomenik v Zappelonu pa se okraši z vencem cvetjem.

UNDERWOOD FRANC BAR
PISALNI STROJI
LJUBLJANA, CANKAR, NAB. 5. Tel. 407

Pomladanske 1010-a
* **posušnike rogane modne oblike otroške oblike** itd.
nudi najceneje
JOS. ROJINA, Ljubljana

× **Poslovanje budimpeštanskih advokatov.** Budimpeštanska odvetniška zbornica je v zadnjem času prejela več prijav iz občinstva, da se advokati ne bavijo več s svojimi odvetniškimi zadevami, temveč da neprestano špekulirajo na borzi. Predsedstvo odvetniške zbornice je stvar preiskalo in prišlo do zaključka, da je pritožba iz občinstva popolnoma utemeljena. Advokati pa, ki se bavijo večinoma z mestarstvom, se izgovarjajo, da jim njihov poklic ne nese toliko, kolikor potrebujejo za življenje in da se rajše dajo izključiti iz vrst odvetnikov kakor bi zapustili borzne špekulacije, katere jim prinašajo masten dobiček.

Kako se dela za trgovsko, društveno in volitveno delovanje uspešno propagandna? 1297/a
Gotože samo z množštevno izdelanimi in razširjenimi okrožnicami! Isto si napravilo najceneje in najbolje z **DEBELO-razmnoževalnikom s črkami**. 1000 razmnoževanj v izvirnem strojeplatu na uro. Črkovna omrežja ali ali brnastec s 4800 črkami dobavljajo takoj Glavno zastopstvo **AMERICAN IMPORT CO., Maribor, Koroska 24.**

× **Kadivčeva se hoče obesiti.** Ida Kadivčeva, aranžerka znane sadistične afe-re na Dunaju, ki se sedaj nahaja v opazovalnici za umobolne v Steinhofu pri Dunaju, je te dni poskušala samomor. Strežnice pa so jo pravočasno zalotile in ji snele zanko, katero si je zadržila okrog vratu. Sedaj je Kadivčeva pod še strožjim nadzorstvom.

× **Japonski princ na Rumunskem.** V petek jutraj se je pripeljal v Bukarešto japonski princ Naruhiko Higashikuni, ki se nahaja na evropskem potovanju. Princa je na kolodvoru sprejel rumunski kralj s prestolonaslednikom in celokupno vlado. Nato se je gost podal pred spomenik neznanega vojaka ter položil na grob venec zelenja in cvetja. Iz Bukarešte se poda princ dalje na jug in zapad.

× **Če ima dekle pol milijarde do-te.** Te dni je v Ameriki podedovala igralka miss Gloria Foy, kateri je umrl bogat stric, za pol milijarde naših dinarjev gotovine. Revica, ki se ne odlikuje baš z bleščečo lepoto, poprej ni hotel pogledati noben moški, sedaj pa ljubi stalno

ženitne ponudbe od industrialcev, trgovcev in drugih dobro situiranih moških. V jarem reklame za miss Foyovo se je vpregla cela vrsta ameriških časopisov, ki proglašajo bogato dednjo za »najbolj dražestno bitje na svetu«. Kaj vse napravi denar!

× **Tvorinica za izdelovanje nemških potnih listov.** Berlinska policija je po dolgem trudu izsledila v petek veliko ponarejevalnico potnih listov. Na poljski meji se je že dolgo opazilo, da so številni inozemci z nemškimi potnimi listi prekorajčili mejo. Pri neki aretaciji pa so ugotovili, da potni list ni bil pravilno sestavljen. Nadaljna preiskava je dognala, da obstoji v Berlinu velika centrala za ponarejanje potnih listov, katero sta vodila Fritz Feldmann iz Rumunije in Maks Tennbaum iz Poljske. Potni listi so se potvarjali kar na debelo. Dosedaj je bilo aretiranih šest uradnikov, med njimi dva ruska državljana in dva Poljaka. Feldmann in Tennbaum sta še pravočasno pobegnila čez mejo.

Stoji, stoji, Ljubljana
10. in 14. aprila prireditelji 1924/
Ljubljanski veselesjem
v operi **MODNO REVIZJO.**
Prodaja vstopnic pri dnevi blagajni v operi.

× **Najstarejša ura v južni Evropi** je ura na zvoniku cerkve svetega Evstazija v Milanu. O nji pravijo, da stoji na svojem mestu že šeststo let. Uro omenja večkrat Dante v svojih pesmih in je bila v prešlih časih predmet velikega zanimanja tujecev in domačinov. Mnogo italijanskih pesnikov je začelo svojo literarno kariero z odo na to uro. Do dandanašnje dne je vsem ostala zvesta in hvaležna s tem, da jim je odbila zadnjo uro.

× **Vljudnost orientalskih trgovcev.** Orientalisti trgovci se po svojem trgovskem postopanju in vljudnosti zelo razlikujejo od naših trgovcev. Nekdo, ki je imel priložnost preiskusiti njihove metode, popisuje svoj obisk v neki trgovini takole: Prišel sem v trgovino. Trgovci mi je voščili dober dan in mi ponudili stol. Velel je prinesti plačo in zakuski

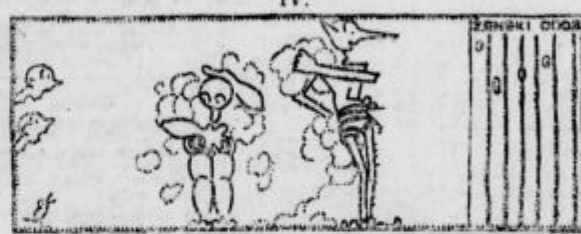
ter se je začel z mano zadovoljivo razgovarjati. Na dolgo in široko sva se menila o kraljih in ljudeh in o dogodkih v svetu. Ko se mi je mudilo k obedu, me je trgovec zadržal rekoč, da lahko kosim pri njem. Sprejel sem povabilo. Gostitelj mi je prav dobro postregel z izvrstnimi jedili in kavo ter mi ponudil cigarete. Šele potem sva začela govoriti o kupčiji. Nakupil sem potrebne reči in plačal. Prijazno sva se poslovila in jaz sem odšel, a domov grede je za mano prišel trgovec sluga. Izročil mi je račun za vse, kar sem pojedel in popil ter mi povedal, da ga lahko poravnam prihodnjic, kadar se zopet zgledam v trgovini.

Kino Ljubljanski dvor
Nedelja 6., ponedeljek 7.,
torak 8. aprila
Z največjim zanimanjem pričakovani novi veliki
Buchowetzky
film
D. Buchowetzky režiser filma
(Peter Veliki)

Na robu prepada

Drama artistov v 6. dejanjih,
v glavnih vlogah priljubljena
Aud Egede Nissen
in
Alfonz Fryland
Predstave ob nedeljah:
ob pol 11. dopoldne in ob
3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij „Jutro“.
Odgovorni urednik: Fr. Brozovič.
Tisk: Delniško tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Tam v kopališču pranje letno
je z milom „Zlatorog“ prijetno,
ko polne pene vse so banje,
č'lo dame kuhajo skoz' špranje.
(Nadaljevanje sledi.)

Insertati v „Jutru“ imajo popoln uspeh!

Varstvena znamka

V Vašem interesu je, da pri nakupovanju testenin zahtevate pri Vašem trgovcu „**Banatske makarone**“ v zavojih po pol kilograma z znamko „**Slon**“.

Banatski makaroni

so izdelani iz pristnega banaškega pšenčnega zdroba in niso dražji kot druge testenine. Dobe se povsod.

Pazite na napis in varstveno znamko „**SLON**“!

Najceneje
edino iz Trboveljskega
revirja
PREMOG
večje in male množine
tudi
v vrečah
dostavlja na dom.
Naročila sprejema:
H. Petrič,
Gospodstvena cesta 16/I.
I. Telefon 343. 466/a

TEOD. KORN
LJUBLJANA
Poljanska cesta št. 3.
Krovec, stavbni, galanterijski
in okrasni klepar, instalacijski
vodovodov.
Naprava strelovodov.
Kopališče in klesetne
naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine
za firnež, barvo, lak
in med, vsake velikosti kakor
tudi posod (škafle) za
konzerve. 307/a

Najceneje
CEMENT
Prima Portland
Trboveljski in Dalmatinski
dobavlja
v poljubnih množinah.
V zalogi tudi apno.
Naročila sprejema:
H. Petrič,
Gospodstvena cesta 16/I.
III. Telefon 343. 466/a

Brusimo
v Celju
britve, škarje, nože itd.
Za delo jamčimo. Nova
„Električna brusarna“
Prešernova ul. 19.

Priloga se
daber Ofenschlager
Leskover, Maribor,
Vodnikov trg 5
368-a

Inserirajte
v „Jutru“!

VINO
PODRUŽNICA
vinarske zadruge
„LJUTOMERČAN“
za ljutomerski in ormoški okraj
v Ljubljani, Stara pot št. 5
polet vojaške bolnice
nudi svoja zjamčeno
pristna ljutomerska vina
po ugodnih cenah in pod
solidnimi plačilnimi pogoji.
VINO 650/a

Stavbene potrebščine, linolej, asfaltovanje,
ksilolitna tlakovanja, specialna sredstva za
izolacijo proti vlagi, izsušitev vlažnega zidovja,
proti hišni in lesni gobi. — Maslno
plošče. — Strešna lesena, ruberoid, lavni
cement, katran, karbolinaj, asfalt, bitumen,
mavec itd., itd.
LJUBLJANSKA KOMERCIALNA DRUŽBA
LJUBLJANA, Bleiweisova c. 13. 105/a

Prva preoblikovalnica
damskih slamičkov in
moških vložkov
Barboreč & Završar
LJUBLJANA
Mestni trg 7
Izdeluje po najnovejših
modelih. 611/a
Velika zaloga damskih slamičkov,
praznih, nakitnih, in
raznovrstnega naklita.

Najceneje
DRVA
trda in mehka, žagana
in cepljena, večje in
male množine od 25 kg
dalje dostavlja na dom.
Naročila sprejema:
H. Petrič,
Gospodstvena cesta 16/I.
II. Telefon 343. 466/a

VABILO
k
rednemu občnemu zboru
posojilnice za Sodražico ter okolico
registrirane zadruge z neomejeno zavezo
V SODRAŽICI
ki se vrši
dne 13. aprila 1924 ob 3. uri popoldne
v posojilnični sobi v Sodražici.
Spored:
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Izprememba pravil.
4. Volitev članov nadzorstva.
5. Nasveti.
V Sodražici, dne 2. aprila 1924.
Načelstvo.

Glasba

Igralni avtomat
se proda radi opustitve go-
stila obiti. Pojasnila daje
Joh. Selezanec, posestnik v
Ljub. vasi, pošta Ig-Studenec.
6906

Klaviir
star, a dobro ohranjen, se
proda za 2000 Din na Sv.
Jakoba trgu št. 5. 7177

Prvovrsten I. brač
se proda. Naslov pove upra-
va „Jutra“. 7096

 Šivali

Lep konj
amerikanec, izborni
konj, zamenjava zdrav, za-
poseljen in neplačljiv, poceni
proda. Naslov pove upra-
va „Jutra“. 7116

Dva konja
11 kobila) popolnoma zdra-
vi, dobro razviti, dobro dre-
sani za vožnjo in jahanje.
Naslov pove upra-
va „Jutra“. 7185

 Izgubljeno

Izgubila se je
ročna torbica s približno 200
Din in 2 ključema. — Oddati
proti nagradi v upr. „Jutra“
7140

 Razno

Na dobro hrano
se sprejme par gospodov. —
Naslov pove upra-
va „Jutra“. 7181

Filatelisti
tudi začeti, ki hočejo
okrožne pošiljke, naj se pri-
javijo pod „Kroček“ na upr.
„Jutra“. 6917

Katera dama
želi izgovorjeno obleko do
praznikov, naj pošlje svoj
naslov na upravo „Jutra“
pod „Moderna šivilja“. 7170

Razglednice
lepih krajev, zamenjava na
kroček. — Prijave pod šifro
„Razglednice“ na upr. Jutra.
6816

 Prostov, javna dražba

pohištva, kuhinjske opreme in
opreme za brivce in krojače
se vrši dan 6. t. m. ob 9.
uri dopoldne. Prisojna ulica
1. prtilje. 7079

 Košnja trave

na terišču S. K. Ilirije, pred
gorenjskim kolodvorom, se
odda za leto 1924. v najem.
— Prosnje je nasloviti na:
Fran Jeršič, Ljubljanska
kreditna banka. 5466

 Sprejme se

trgovski potnik
marljiv, vreden in v pro-
dajanju spreten, za pro-
dajo znamenitega pred-
meta po Sloveniji. Sta-
len lep zaslužek. Ponud-
ba pod „Potnik“ štev. 1924.
na upravo „Jutra“.

V električno brušenje
se sprejemajo rabljene brit-
vice (Gillette, Merit itd.) in
drogeriji „Adria“, Selem-
burgova ulica 5. 6720

 Alojzij Janežič

klebučarna
Marija Jeglič
modistinja
LJUBLJANA, Slomškova ul. 27
priporočata veliko izbiro
damskih modernih sla-
nikov v vseh barvah po
tovarniških cenah. Po-
pravila v moderne obli-
ke se točno izvršujejo v
lastni delavnici po solid-
nih cenah. 1000/a

 Tovorni avto

enotonski 1503/a

 Turino - Fiat

popolnoma v dobrem stanju
se prodaja.

Naslov pove upra-
va „Jutra“.

 Obleke

in moderni površniki
po zelo nizkih cenah
v oblačilni industriji
A. KUNC
Ljubljana, Gosposka ul. 7

Veleocene dame, ki žele fine mo-
derne slavnike, naj si ogledajo

 Modni salon Angela Pekolj

Preoblikovanja in popravila se hitro
izvršujejo. — Žalni klobuki vedno
v zalogi. — Priznane solidne cene.

 OBNOVA, LJUBLJANA

ima stalno v zalogi:
Keramične plošče v vseh barvah
Cevi iz kamnine
Stienjene Zarezane stienjke,
patent Wienerberger
Azbestni skril „Salanit“ za pokrivanje
streh — **Oberoid**, prvovrstno strešno
lepenko brez katrana
Heraklit-materijal in **Heraklit-plošče**
za izdelavo heraklitnih zgradb, mansard,
predelnih sten in za izolacije 1280/a

 BUKOVO OGLJE

prvovrstna kakovost, suho blago, naloženo
z vilami, išče na vagone, franko Postojna.
firma **UGO VENTURI-MIGLIARI (Ferrara)**,
Italia. 1603/a

 Franc Swaty, Maribor

Utemeljeno 1879 1129/a
Tovarna umetnih brusilnih in odtegnil-
nih kamnov priporočata v nakup svoje
svetovni glas uživajoče izdelke:

Swaty-kamen, znamke „Alumina“,
Swaty-kamen „Diamond“ in „Swa-
ty“, najboljšje odtegnilne kamne za
britve, nadalje odtegnilne kamne za
crojce, Swaty-kamen „Rapid“ v vseh
znatih vrstah in Swaty-kamen „Gris-
lith“, kožne kamne za odstranitev
kurjih oči in trde kože ter pile za
nohte „Swaty“, brusilne kamne za
kose, znamke „Swaty“, iz izvrstne
brusilne tvarine.
Veliko skladišče pravih belgijskih
kamnov in odlomkov, kakor tudi
gladilnih in Carborundum-plošč vseh
mer in raznih vrst. Najboljše žagline
brusilne plošče v treh velikostih in
dveh jakostih. Vskakovrstna brusilna
in likalna sredstva in končno narav-
ni brusilni kamni ter drčalniki.

Pisarna: Maribor, Malstrova ulica 5.

 ZAHVALA.

Vsem, ki so nam ob priliki prebriske
izgube našega iskreno ljubljenega, edinega
sina in brata, gospoda

 Doreta Semena

učitelja na Koroški Bell

stali ob strani s tolažilno besedo in do-
janjem, ga spremili na njegovi zadnji poti
v tako obilnem številu, izrekamo najljubše
zahvalo. Posebno se zahvaljujemo vsem
bratom Sokolom za poklonjeno cvetje in
žalostinke, istotako vsem stanovskim tova-
rišem, zlasti pa gospodu in gospej nad-
učitelji Baraga za požrtvovalno pomoč ob
tem nadvse bridkem udarcu, kakor tudi
gosp. tovarišu Pivku.

Torej vsem, ki ste z nami čutili in nam
skušali olajšati gorje, iskrena hvala.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1924.

1632/a **Semenovi.**

 BERSON

gumijaste pete in gumijaste podplate
je treba, da Vam jih čevljar nabije na čevlje,
ker s tem ne štedite samo z novci, temveč si
čuvate noge in črevlje. 712/a

 POZOR! POZOR!

Vse, kar predilnica in tkalnica v Tržiču proizvaja,
kakor: kontenina, preja za tkanje in pletenje
sirova, bela, črna, rjava, kakor tudi bata, se naj-
bolje kupi po dnevnih cenah samo pri tržički

PAVLA STRANSKY
trgovina z manufakturnim blagom 1268/a
Tržič, Slovenija SHS

Točna in hitra postrežba. — Tudi
velika zaloga čeških sukancij za moške in ženske.

Dobro vpeljana veletrgovina špecerijskega in kolonijal-
nega blaga išče mlajšega

 agilnega potnika.

Tudi začetniki niso izključeni. Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod „Stalno mesto“. 1610/a

 Pozor lastniki
 kino-gledališč

Čuvajte se slabih aparatov in nadomestkov,
ki jih je mnogo. Vsak aparat, ki v resnici ni
posnetek in ki je popolnoma vreden, kakor
tudi vse sestavine imajo sgorajšnje zaščitno
znamko in samo za te jamčimo in sprejemamo
iste v popravilo. Stroji kakor tudi posamezni
sestavni deli brez te zaščitne znamke so po-
naredbe nižje vrste.

Glavno mestopisništvo **Krupp-Ernemann-Kino-**
Werke G. m. b. H. Dresden za vse države SHS.

„Kinematik“
ZAGREB, Maravska ul. 10
Telefon 26-46 1259/a

 Ljubljanska borza za robo in vrednote
razpisuje **I. Mesto tajnika za borzno razsodišče**

Ponudniki naj navedejo dokaze o
a) jugoslovanskem državljanstvu, b) dosedanjim ne-
oporečnosti, c) dovršenih pravnih študijah, d) sposob-
nosti za sodnijsko službo (dokaz o položenem praktič-
nem sodnijskem izpitu), e) večletni sodni praksi, posebej
pri trgovskem sodišču, f) znanju jezika.

 II. Mesta senzalov za:

1. blagovno in
2. efektno borzo.

Reflektanti morajo navesti dokaze o

a) jugoslovanskem državljanstvu, b) izpolnjenem
24. letu, c) dosedanjim neoporečnosti, d) slobodnem oskr-
bovanju lastne imovine, e) dovršenih trgovskih študijah
in večletni blagovni, odnosno bančni ali pa meštarski
praksi, f) položenem meštarskem izpitu s dobrim uspe-
hom, g) znanju jezika.

Detaljnere poudarje z navedbo referenc in zahter-
kov se naj naslovi do 22. t. m. na Tajništvo ljubljanske
borze za robo in vrednote, **Kongresni trg št. 9,**
I. nadstropje (Filharmonija). 1601/a

 Pridobitne sloje opozarjamo na **Opšto carinsko tarifo**

ki sta jo priredila
dr. Franjo Gospodnetič, inšpektor gen.
direkcije carine, in **dr. Konrad Šmid**, na-
čelnik gen. direkcije carine.

Knjiga, ki obsega 540 velikih strani in ki velja
vezana Din 830—, s poštnino Din 338—

se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani
Prešernova ulica 54.

 Tomažev žlindro po 165 Din

40% do 42% kalijevo sol po 150 Din, 16% do 18% rudninski superfosfat po 120 Din, vse
za 100 kg; prvovrstno banaško moko po najnižjih konkurenčnih cenah, franko skladišče,
nudi za takojšnjo dobavo 1605/a

blagovni oddelek Zadrugne zveze v Celju.

 LAVRIČ i KOVAČ

trgovina zemaljskih proizvodov, šitarica, hrane, voća
na veliko

 Sombor (Bačka)

v lastnem poslopiju Radišićeva 48

 dobavlja

promptno po konkurenčnih
cenah in v vsaki množini

prima baška: pšenice
koruze
oves itd.

iz prvovrstnih banaških mlinov:
moko
zdrob
otrobe itd.

Telefon št. 187

Brazjav: Lavkovač Sombor

Račun pri poštnem čekovnem zavodu
v Ljubljani št. 13.741

 ZAHVALA.

Tik pred 40letnico našega srečnega dru-
žinskega življenja nam je kruta smrt ugra-
bila iz naše srede najdražje bitje, našo blago
soprogo, dobro zlato, mamico, staro mamico
in tačo, gospo

 Uršula Sterlekar, roj. Breceznik
soprogo tiskarniškega faktorja.

Ni ga bilo zdravila zanjo, ni ga leka
za globoko rano, ki nam jo je zasekala njena
izguba. Tolažilne besede, ki nam dobajajo
od vseh strani, nam lajšajo bridke ure. —
Iskrena hvala Vam vsem, ki sočustvujete
z nami! Hvala za poklonjeno krasno cvetje,
za darila in dobrodelne namene, za genljivo
petje in za častno spremstvo na njeni po-
slednji poti.

V Ljubljani, dne 5. aprila 1924.

Globoko žalujoči rodbini:
Sterlekar-Oigoj.

1604/a

 Kdor želi imeti

trepežno in ceno blago, naj gre v trgovino

 K. Tomšič, Sv. Petra c. 38.

Tam dobi vsako blago za moške in ženske obleke,
narejene ženske in otroške obleke, cefirje,
vskakovrstno perilo, moške srajce od 56 Din naprej,
navadne in svilene rute, predpasnike iz lista, klota
ter vse šivalne potrebščine.

Zulane cenel 1568/a Postrežba točna!

 Primite

in izkoristite ugodno

priliko, kadar greste
v Celje in nakupite si
v veletrgovini

R. STERMEČNI-CELJE

sukna
in kamgarna za moške, volne

za ženske obleke, platna, cefira, bla-
čevine in druge manufakturne robe.

Zaloga velikanska. Cene čudovito nizke,
ter si radi tega ogromno denarja prihranite.

TRGOVCI ENOSRO CENE. CENIK ZASTONI.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno
vest, da je umrla naša ljubljena, dobra teta, oziroma sestra in sva-
kinja, gospa

 Nežika Küssel roj. Lipovec

trgovka in posestnica v Novem mestu

danes ob 14. uri po dolgi hudi bolezni, previdena s sv. zakramenti
za umirajoče.

Pogreb bo v ponedeljek, 7. aprila 1924 ob 16. uri na tukajšnje
pokopališče.

Sv. maše se bodo zanjo brale v tukajšnjih cerkvah.

Priporoča se v molitev in blag spomin.

Novomesto, dne 5. aprila 1924.

Žalujoča rodbina Hočvarjeva in ostali sorodniki

 ESKONTNA I PUČKA BANKA D. D., SUBOTICA

Dražavni naslov:
ESKONTNA

Afilijacija Hrvatske eskomptne banke v Zagrebu

izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje

Telefon števil:
19, 20 in 179

588/a

MAURICE LEBLANC TIGROVI ZOBJE

«Najela sem drug avto, javen.»
«Na ulici?»
«Na Opernem trgu.»
«Torej o polnoči?»
«Bilo je poldvanajstih. Odšla sem nekoliko pred koncem opere.»
«Se vam je-li mudilo k prijateljici?»
«Da... ali bolje...» Ona prekine, lica jej zardé, ustnice ji trepečejo.
Končno vpraša: «Čemu vse to vprašujete?»
«Ker je potrebno, gospa. Vprašanja so potrebna v našo informacijo. Obkorej ste prispeli k svoji prijateljici?»
«Ne vem več točno... na to nisem pazila...»
«Ste se-li vozili naravnost?»
«Skoraj.»
«Kako, skoraj?»
«Da... nekoliko me je bolela glava, zato sem ukazala šoferju, naj vozi proti Champs Elisées..., potem na Avenue du Bois..., najbolj počasi kar more, in da naj se potem zopet vrne na Champs Elisées...»
Vedno bolj je postajala zmedena in njen poprej še dokaj jasni glas je postal negotov. Končno skloni glavo in umolkne.
Desmaliens se spogleda s Perenno, ki mu prinese listek in pravi: «Evo vam številke telefona gospe D'Ersinger.»
«Da... zares... pozivem lahko...» pravi Desmaliens in takoj stopi k telefonu.
«Halo... da, 25.04, prosim!»
Ko dobi zvezo, nadaljuje:

«Kdo govori? Oskrbnik? Da prav... Je-li gospa D'Ersinger doma? Ne? Tudi gospod ne? ... Sicer pa, če pomislim, ji lahko daste pojasnilo tudi vi. Tukaj govori Desmaliens, policijski prefekt. Informacijo potrebujem, govorim službeno. Povejte mi, obkorej je dospela sinoči gospa Fauville do vas? ... Kaj pravite? Ste-li sigurni? ... Ob dveh po polnoči? Ne poprej? In potem je odšla? ... Po desetih minutah? Je-li to gotovo? Tako? ... Torej glede ure njenega prihoda pravite, da je vsaka pomota povsem izključena? Jaz še posebno vztrajam na tem vprašanju... Pravite, da je bilo točno tako, okrog dveh, ponoči? ... Dobro, hvala!»

Ko se obrne Desmaliens od telefona, skoči gospa Fauville k njemu s široko odprtimi očmi in mrzlično jeclja vsa razdražena:

«Kaj pomeni ta komedija? Kaj ga to vprašujete? Pojasnite!»
Desmaliens jej enostavno odgovori: «Povejte mi, kaj ste delali in kje ste bili nocojšnjo noč med poldvanajsto in drugo uro?»

Bilo je usodno in značilno vprašanje.
Pomenilo ni nič več in nič manj kakor zmisel: «Če ne morete dati zadostnega pojasnila, pomeni, da ste kakorkoli udeleženi na umoru svojega moža in sina...»

Dama se tega pomena tudi zaveda, zato se kar zamaje in samo izgubljeno zamrmra: «To je strašno... strašno...»
«No, odgovorite. Saj vam odgovor ne more biti težak.»

«Joj», odgovarja ona z jokavim glasom, kako morete misliti kaj takšnega? Ne, ne, to ni mogoče! Le kako morete misliti?!»

«Mislite? Jaz sedaj še ničesar ne domnevam!» odgovori Desmaliens. «Sicer pa zadostuje malo besed in vse bo pojasnjeno! Izvolite.»

Iz gubljenja njenih ustnic in odločne kretnje, katero je napravila, sklepajo in pričakujejo prisotni, da bo dama izpregovorila to odločilno besedo, toda ona zašepeta le nekaj nerazumljivega in pade na naslonjač kot žrtev živčnega napada ter vzklika kakor v največjem obupu. Bilo je priznanje. Če ne več, vsaj priznanje svoje popolne nemoči, nezmožnosti, da poda

namesto zahtevanega kakšno drugo kolikortoliko verjetno pojasnilo. Policijski prefekt se nekoliko oddalji in se tihoma nekaj razgovarja z državnim pravdnikom in preiskovalnim sodnikom.

Perenna in Mazeroux ostaneta v drugem koncu sobe sama. Mazeroux pravi: «No, saj sem vam rekel. Vedel sem, da boste znali najti pravega krivca.»

Ves je bil srečen pri misli, da nima don Luis nobenega posla s tem zločinom.

«Sedaj jo bodo aretirali,» pravi.

«Ne, ni še dovolj, da položi policija svojo roko nanjo.»

«Kako to?» godrnja Mazeroux ogorčen. «Da ni še dovolj? Upam, da je vsaj vi ne boste pustili oditi. Glej no, takšna ženska pa zares ne zasluži prizanesljivosti.»

Don Luis je zamišljen. Razmišljal je nečuvne indice, ki so bili izprva proti njemu samemu, sedaj pa z vseh strani pobijajo ubogo gospo Fauvillovo. Odločilni dokaz, ki naj bi pa šele združil vse te podatke in jih zvezal v neprekinjeno sklepno verigo, ta dokaz se še ni pojavil... Pa baš Perenna bi ga mogel imenovati... Bil je ugriz na jabolku, skritem v zeleni na vrtu, kamor je padlo, ko ga je Perenna v studu zagnal o sebe. Za justico bo ta ugriz veljal kakor v drugih primerih odtis prstov, tem bolj, ker bo mogla primerjati ta ugriz na jabolku z onim zagonečnim ugrizom na tablici čokolade. Vse to draži Perenna, vendar pa še pomišlja. Z vso svojo pozornostjo in svetlovidnostjo študira sedaj Perenna to žensko, ogleduje jo z občutkom, sestavljenim iz sočutja in odpora, to žensko, ki je po vsem videzu umorila ali dala umoriti svojega moža in njegovega sina. Mora-li on prisostvovati temu zadnjemu dokazu? Ima-li pravico, da se vmešava v posle preiskovalnega sodnika? Kaj pa, če se vkljub vsemu moti?

Desmaliens se mu je približal, negotov, in kakor da je obrnjen proti Mazeroux-u, ter vprašuje Perenna: «Kaj pa vi mislite?»

Naročajte, čitajte in širite „JUTRO“!

Največja izbira slovitih Tanzpaar-steznikov P. Magdič - Ljubljana (nasproti glavne pošte)

Vedno v zalogi najpopolnejše fasone,
ki napravijo vsako damo vitko kakor
pač zahteva današnja damska moda

Cena od 35.— do 480.— Din

Oblastveno dovoljena popolna RAZPRODAJA oddelka za pletenine, trikotažo in perilo.

Dovoljujemo si cenjene odjemalce opozoriti, da se nahajajo v zalogi še večje množine različnega blaga kakor:

Za DAME: perilo, bluze, predpasniki, nogavice in rokavice.

Za GOSPODE: triko perilo, sviterji, srajce, ovratniki, naramnice, nogavice, rokavice, gamaše in dokolenice.

Za otroke in dojenčke: perilo, osobito znamke „Tetra“, patentne nogavice, sviterji, čepice in dr.

Brisače, različna galanterija in kozmetika

Vse to blago razprodajamo pod tržnimi cenami, samo dotlej, dokler traja zaloga.

A. & E. SKABERN, Ljubljana, Mestni trg 10.

EVGEN LOVŠIN „RUDE IN KOVINE“ Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15.

En gros:

Cink, svinec, železo, aluminij, kositer, baker, cinkova in pocinkana pločevina itd.

Generalna zastopstva:

Za balkanske države: The Central European Mines Ltd., Medica.
Za kraljevino SHS: Kemična tovarna v Mostah pri Ljubljani.
Za tu- in inozemstvo: Cinkarna d. d., Celje.

Kupujemo po najvišjih cenah: stari baker, stari svinec, remelted-cink, kovinaste ostanke itd.

Grzojavi: Rudo.

Telefon št. 727.

Hotelski kuhar (Küchen-Chef)

se takoj sprejme.

1347/a

Naslov: Mastnak, hotel „Slon“, Ljubljana.

Perutz
ISO WEISS

Fotografske plošče so najboljše!

Dobe se v vsaki strokovni trgovini.

Generalno zastopstvo za kraljevino SHS

veletrgovina vsahovskih fotografiskih potrebščin

ZAGREB, Palmotićeva ulica broj 66.

Tehnični ravnatelj ali obratovodja

prvi strokovnjak, najbolje več izdelovanju v okvirih, podkovanih (Makay) in šivanih opankov (sandal), ki v vseh oddelkih ljudi sam poučuje in sam na vseh strojih perfektno dela, prevzame tudi nove naprave. Dober organizator, bivajoč v Jugoslaviji. Ponudbe pod E. H. 21 upravi „Jutra“.

1602-a

ERIKA

Najboljši in najpripravniji pisalni stroj za potovanja.

THE REX CO., LJUBLJANA

Gradišče 10

Telefon 268.

Opalograf v vseh velikostih in opalografne potrebščine vedno v zalogi. 206a

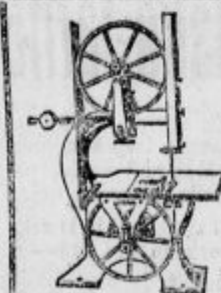
PRISEGAM
da kupiš najceneje in najboljše blago v modni trgovini
R. ŠIMKOVIC, nasl. K. SOSS
LJUBLJANA, Mestni trg 19.
INVENTURNA PRODAJA.
SAMO DO KONCA MESECA

RUSKI TISK — RUSSKAJA PEČATJ, d. z o. z., Krško

ima na zalogi vse vrste

ruskih knjig,

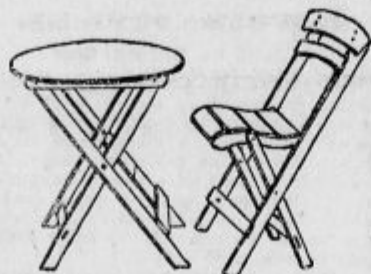
kakor beletristične, znanstvene, šolske in otroške, velika zaloga not lastnih izdaj. Posebna biblioteka je ruski čitalniški publikum za malo odškodnino na razpolago. Kataloge pošiljamo brezplačno. Cene znatno znižane. Plačljivo tudi v mesečnih obrokih. 1188 a

Stroje za obdelavo vsakovrstnega lesa

za žage in elektromotorje, kakor tudi za mizarje in tovarne pohištva postavlja z jugoslovanskega skladišča po povolnih plačilnih pogojih in cenah

Welker-Werke, Wien X.,
Luxemburgerstrasse 12. 268/a

Zaklopne stole, mize in klopi

dobite najceneje in najboljše kvalitete pri trvdki

JAKOB PUČKO, mizarstvo, PTUJ

Pišite po cenik!

417/a

Pišite po cenik!

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu poznani kot najboljši

Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a Prodaja na obroke

Ljubljana, Selenburgova ul. 3

Centrala za SHS:

Zagreb

Marulićeva ul. 5

Zastopstva v vseh mestih